

Dienst voor de Intellectuele Eigendom Jaarverslag 2015

economie
FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

.be

Dienst voor de Intellectuele Eigendom

Jaarverslag 2015

De opdracht van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bestaat erin de voorwaarden te scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. In dat kader heeft de Algemene Directie Economische Reglementering deze publicatie uitgegeven met de bedoeling toe te zien op het informeren van het publiek over de activiteiten in 2015 van de FOD Economie in verband met de intellectuele eigendom.

Contact

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Dienst voor de Intellectuele Eigendom
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
België

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

Tel.: +32 800 120 33

Fax: +32 800 120 57

E-mail: info.eco@economie.fgov.be

Internet: http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/Intellectuele_Eigendom/

 facebook.com/FODEconomie

 [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

 youtube.com/user/FODEconomie

 linkedin.com/company/fod-economie

Verantwoordelijke uitgever: Séverine Waterbley
Directeur-generaal
Algemene Directie Economische Reglementering
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
België

Internetversie

177-16

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Inhoud

Voorwoord	5
1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom	7
2. Wetgevende activiteit	9
2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten	9
2.1.1. Hervorming van het taksensysteem	9
2.1.2. Modernisering van het regelgevend kader voor de Europese octrooien	9
2.2. Kwekersrecht	10
2.3. Auteursrecht en naburige rechten	10
2.3.1. Omzetting van de Richtlijn 2012/28/EU inzake verweesde werken	10
2.3.2. Digitale bibliotheken	11
2.3.3. Volgrecht: een uniek platform	12
2.3.4. Vergoeding voor privékopie en gebruik voor beroepsdoeleinden	12
2.3.5. Omzetting Richtlijn 2014/26/EU betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten	13
2.3.6. Auteursrecht en onderwijs	14
2.4. Europese en internationale zaken	14
2.4.1. Operationeel maken van het hervormde octrooistelsel in Europa	14
2.4.2. Europees octrooi met eenheidswerking	14
2.4.3. Eengemaakt octrooigerecht	15
2.4.4. Goedkeuring van het hervormde merkensysteem in Europa	15
2.4.5. Auteursrecht: reprografie	16
3. Markante feiten: enkele cijfers	17
3.1. Belgische octrooiaanvragen	17
3.2. Verleende Belgische octrooien	18

3.3. Top van de indieners in België.....	19
3.4. Europese octrooien gevalideerd in België	19
3.5. Aanvullende beschermingscertificaten.....	20
3.6. Kwekerscertificaten.....	21
3.7. Benelux-merken.....	21
3.8. Sensibiliseringsacties.....	22
3.9. Benelux Patent Platform en toekomstige ontwikkelingen.....	23
3.10. De ontvangsten en uitgaven van de DIE.....	24
Lijst van afkortingen.....	27

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Belgische octrooiaanvragen ingediend bij de DIE.....	17
Grafiek 2. Verleende Belgische octrooien.....	18
Grafiek 3. Gevalideerde Europese octrooien in België met en zonder vertaling.....	19
Grafiek 4. Aanvragen van aanvullende beschermingscertificaten (ABC).....	20
Grafiek 5. Aanvragen van pediatrische verlenging van aanvullend beschermingscertificaat voor geneesmiddel.....	20
Grafiek 6. Aanvragen van kwekerscertificaat.....	21
Grafiek 7. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merk	22
Grafiek 8. Aard der ontvangsten 2015.....	25
Grafiek 9. Evolutie van de ontvangsten.....	25
Grafiek 10. Bestemming van de ontvangsten 2015.....	26

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Voorwoord

2015 was het jaar waarin enerzijds een initiatief werd ontplooid om de productie-activiteiten van de Dienst voor de Intellectuele Eigendom te versterken, en waarin anderzijds op het vlak van intellectuele eigendom belangrijk wetgevend werk werd verricht, zowel op nationaal als op Europees niveau.

Vooreerst moet toch worden benadrukt, dat het Belgische octrooistelsel in uitstekende gezondheid verkeert. Het aantal ingediende Belgische octrooiaanvragen bleef zeer hoog, wat getuigt van het dynamisme van de innovatiesector in ons land. Ook het aantal Europese octrooiaanvragen ingediend door Belgische ondernemingen gaat in stijgende lijn.

In de Dienst werd een bijzondere inspanning geleverd om de productieactiviteiten te ondersteunen, vooral door een vermeerdering van de octrooiverleningen, gekoppeld aan een inhaalbeweging voor de validering van Europese octrooien en verwerking van Belgische octrooiaanvragen. Het onlineplatform "Benelux Patent Platform" voor het elektronische beheer van de octrooiaanvragen en de verleende octrooien viel bij de gebruikers in goede aarde.

De wetgevende en reglementaire activiteiten volgden elkaar met regelmaat op. Wat het auteursrecht betreft, vermelden we de omzetting van de richtlijn over de verweesde werken en de implementering van de bepalingen over volgrecht. Voor de industriële eigendom, moet worden onthouden dat de uitvoeringsbepalingen van het Wetboek van economisch recht wat betreft de octrooien en het kwekersrecht in de praktijk werden gebracht, en dat titel 3 van boek XI in werking trad, waarin het nieuwe kwekersrechtstelsel in België geregeld wordt. Bovendien nam de Dienst voor de Intellectuele Eigendom actief deel aan de werkzaamheden met het oog op de implementering van het eenheidsoctrooi in het Europese Octrooiorganisatie, en aan de voorbereidingen voor het installeren van het toekomstige Eengemaakte Octrooigerecht. Een andere zeer belangrijke ontwikkeling is de goedkeuring van het hervormde merkenstelsel in Europa; de DIE werkte daaraan mee.

2015 was dan ook een belangrijk jaar voor het bestendigen van de verworvenheden, zowel voor de werking van de dienst bij het uitoefenen van zijn innovatiebevorderende taak in België, als wat betreft de initiatieven om de beschermingssystemen aantrekkelijker en eenvoudiger te maken.

Séverine Waterbley

Directeur-generaal
Algemene Directie Economische Reglementering

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom

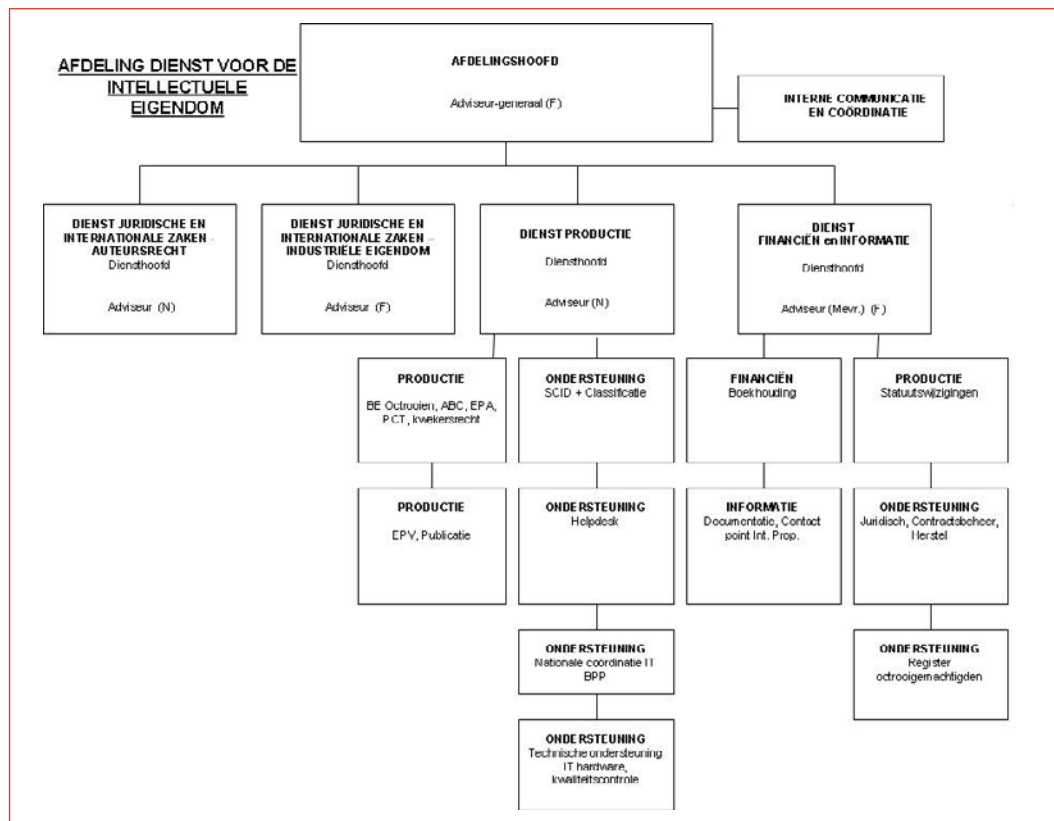
De Dienst voor de Intellectuele Eigendom (hierna DIE) is een onderdeel van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. De dienst maakt meer bepaald deel uit van de Algemene Directie Economische Reglementering, Afdeling Intellectuele Eigendom.

De DIE oefent hoofdzakelijk twee soorten activiteiten uit:

- productie, boekhouding en informatie. Deze activiteiten hebben onder meer het registreren en behandelen van (aanvragen voor) titels van industriële eigendom, en het informeren van het publiek tot doel. Een overzicht van deze activiteiten vindt u in het hoofdstuk "onze producten en diensten"; en
- juridische en internationale" activiteiten. Deze activiteiten betreffen onder meer de redactie van de wetten en uitvoeringsbesluiten, en de vertegenwoordiging van België bij de Europese en internationale instellingen (de Raad van de Europese Unie, de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom, het Europese Octrooiorganisatie, het Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie, ...). Een overzicht van deze activiteiten vindt u in de hoofdstukken "Wetgevende activiteit" en "Europese en internationale zaken".

7

Het organigram van de Dienst voor de Intellectuele Eigendom is het volgende:

Het aantal personeelsleden van de DIE staat vermeld in de onderstaande tabel (situatie op 31.12.2015, in voltijds equivalenten).

Medewerkers per dienst	Aantal	Verdeling per niveau	Aantal
Diensten juridische en internationale zaken	5,40	Niveau A, adviseurs en attachés	15,20
Diensten Productie, Financiën en Informatie	24,20	Niveau B, administratieve experten	4,90
Management (adviseur-generaal en adviseurs)	5	Niveau C, bestuursassistenten	9,60
Totaal	34,60	Niveau D, administratieve medewerkers	3,90

Bron: FOD Economie, DIE.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

2. Wetgevende activiteit

2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten

2.1.1. Hervorming van het taksenstelsel

Via een koninklijk besluit van 9 november 2015 werd een hervorming doorgevoerd van het taksenstelsel voor octrooien en aanvullende beschermingscertificaten. Die hervorming trad in werking op 1 januari 2016, en heeft tot doel het Belgische octrooisysteem aantrekkelijker te maken, door het afschaffen van taksen waarvoor de beheerskosten hoger lagen dan de ontvangsten ervan. Ze is er ook op gericht, de gebruikers van het systeem meer verantwoordelijkheidsgevoel bij te brengen wat betreft de kwaliteit van het octrooiaanvraagdossier in het kader van de administratieve procedures. Tot slot beoogt ze een meer kwaliteitsvolle informatiedoorstroming naar het publiek toe, meer bepaald op het gebied van octrooilicenties.

Met het oog op vereenvoudiging werden een reeks taksen afgeschaft – de taksen voor kennisgeving van een overdracht, van een overgang, van vruchtgebruik, van inpandgeving of van een licentieverlening van een octrooiaanvraag, van een octrooi of van een aanvullend beschermingscertificaat, de taks voor het bekomen van een nieuwheidsonderzoek van het internationale type en de taks voor de opeising van een voorangsrecht – terwijl de taks voor de regularisatie en de taks voor herstel van een voorangsrecht verhoogd werden; dit om de aanvragers ertoe aan te zetten een volledig dossier in te dienen van zodra de verleningsprocedure is aangevangen. De jaartaksen voor de octrooien en de aanvullende beschermingscertificaten, alsook de bijkomende taks voor laattijdige betaling, worden met tien percent verhoogd. Het bedrag van die taksen was immers sinds 2007 ongewijzigd gebleven. Die tariefverhoging is bedoeld om in België de oprichting te financieren van een lokale afdeling van het eengemaakte octrooigerecht.

2.1.2. Modernisering van het regelgevend kader voor de Europese octrooien

Een [koninklijk besluit van 12 mei 2015](#) geeft uitvoering aan de bepalingen over de Europese octrooien, opgenomen in het Wetboek van economisch recht (WER) (artikelen XI.82 tot XI.90). In dit besluit worden hoofdzakelijk regels vastgesteld voor de toegang van het publiek tot de informatie rond Europese octrooien zonder eenheidswerking en de vertalingen van die octrooien (raadpleging ervan).

Dit besluit vervolledigt een reeks reglementaire ontwerp teksten die werden aangenomen sinds het boek XI van het WER in voege is getreden. Alle uitvoeringsmaatregelen

van het wetboek in verband met de industriële eigendom, zijn momenteel goedgekeurd en aangenomen.

2.2. Kwekersrecht

Sinds 1 juli 2015 werd het stelsel van bescherming van kweekproducten in België grondig hervormd. Nieuwe bepalingen over het kwekersrecht komen voor in titel 3 van boek XI van het WER.

Deze hervorming heeft enerzijds tot doel de wetgeving te moderniseren en aan te passen aan de technologische innovatie en de opgedane ervaring tijdens de voorbije jaren, en anderzijds België in staat te stellen, om als lid van de Internationale Unie voor de Bescherming van Kweekproducten (UPOV), in lijn te blijven met de jongste versie van het Internationale Verdrag tot bescherming van kweekproducten, dat in 1991 werd aangenomen.

Noteer dat het kwekersrecht voortaan niet langer betrekking heeft op een aantal vastgestelde rassen, maar zich uitbreidt tot het hele plantenrijk. Bovendien beoogt dit nieuwe kwekersrecht ook de rassen die in wezen afgeleid zijn van het beschermde ras. De bescherming breidt zich uit tot de gewone productie, zonder verhandeling op de markt. Tot slot wordt ook een afwijking ingevoerd op het kwekersrecht wat het gebruik betreft van de hoevezaden (ook “farmers’ privilege” genoemd), en werd de maximale beschermingsduur met vijf jaar verlengd, tot vijftientig of dertig jaar, al naargelang het plantenras.

2.3. Auteursrecht en naburige rechten

2.3.1. Omzetting van de Richtlijn 2012/28/EU inzake verweesde werken

Verweesde werken zijn werken of fonogrammen, waarvan de rechthebbende onbekend of onvindbaar is. Hierdoor is het niet mogelijk om toestemming te vragen om een werk of fonogram te mogen gebruiken.

Verweesde werken leveren soms grote problemen op voor instellingen en organisaties die veel te maken hebben met het gebruik van werken en fonogrammen, zoals bibliotheken, musea, publieke omroeporganisaties en onderwijsinstellingen. Deze instellingen kunnen een werk in beginsel niet gebruiken zonder daarvoor toestemming te hebben van de rechthebbende, zelfs als deze onvindbaar of onbekend is.

Om tegemoet te komen aan de belangen van deze instellingen en organisaties is de Europese Richtlijn 2012/28/EU verweesde werken aangenomen. Hiermee wordt het

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

mogelijk dat bepaalde instellingen, na een zorgvuldig onderzoek naar de rechthebbende en mits registratie van een werk in een databank beheerd door het Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie (EUIPO), voor bepaalde doeleinden, opgesomd in het ontwerp van wet, gebruik mogen maken van verweesde werken, zonder daarvoor toestemming te hebben van de rechthebbende.

De leden van de Raad voor de Intellectuele Eigendom (RIE), een adviesorgaan dat bestaat uit deskundigen en vertegenwoordigers van de middens die betrokken zijn bij de intellectuele eigendom, werden uitgenodigd op een vergadering handelend over dit onderwerp op 16 december 2014 en 3 februari 2015. Daar het verweesde werken betreft, werden er eveneens vertegenwoordigers van de Gemeenschappen, de Koninklijke Bibliotheek en het Koninklijk Belgisch Filmarchief op bovenvermelde vergaderingen uitgenodigd.

Deze betrokken milieus hebben een positief advies gegeven over een voorontwerp van wet op 3 februari 2015.

Op basis hiervan werd het wetsontwerp voltooid, dat uiteindelijk leidde tot [de wettekst van 20 juli 2015](#).

2.3.2. Digitale bibliotheken

Eind 2014 kwamen de betrokken milieus samen om te bespreken hoe de Richtlijn 2012/28/EU inzake bepaalde toegestane gebruikswijzen van verweesde werken in Belgisch recht kon worden omgezet (zie supra). Tijdens die vergadering gaven sommigen de wens te kennen, om ook een oplossing te zoeken voor de massadigitalisering van werken uit de collecties van deze instellingen en organen, bijvoorbeeld in de vorm van een uitgebreide collectieve licentie (ECL).

De problematiek rond "digitale bibliotheken" is niet nieuw in België. Er werd op 21 september 2009 al een advies over verstrekt door de RIE: "Denkpistes betreffende de Digitale bibliotheken in drie typegevallen".

Op dit ogenblik wordt dit thema opnieuw voor het voetlicht gehaald, naar aanleiding van de richtlijn "verweesde werken", maar ook, meer algemeen, naar aanleiding van verschillende initiatieven die door lidstaten van de EU werden genomen om dit probleem te regelen, bij gebrek aan Europese of internationale regelgeving. Die initiatieven draaien in de meeste gevallen rond het sluiten van uitgebreide collectieve akkoorden (Frankrijk, Duitsland, Engeland, Noorwegen, Denemarken, enz.), of rond het uitbreiden van sommige uitzonderingen ten gunste van de bibliotheken.

Ook op Europees niveau worden er initiatieven genomen.

In het licht daarvan werden in 2015 in de DIE opnieuw denkoefeningen over de “digitale bibliotheken” opgestart en werden werkdocumenten opgesteld en voorgesteld aan de RIE. Het doel daarvan was het debat te heropenen in overleg met de betrokken milieus en met de deskundigen. Momenteel zijn de werkzaamheden opgeschort, in afwachting van recente ontwikkelingen aangekondigd op Europees niveau, in de Mededeling van de Commissie van 9 december 2015, getiteld “Naar een modern, meer Europees kader voor auteursrechten”.

2.3.3. Volgrecht: een uniek platform

Op 1 juli 2015 zijn de nieuwe modaliteiten voor het beheer van het volgrecht in uitvoering van het WER in werking getreden.

Het volgrecht is een vergoeding voor de makers van grafische, beeldende en fotografische werken wanneer hun werken worden doorverkocht door een professional van de kunstmarkt. Aangezien veel jonge kunstenaars hun werk vaak tegen een relatief lage prijs verkopen, is het volgrecht bedoeld om deze kunstenaars de vruchten te laten plukken van het succes van hun werk wanneer het later wordt doorverkocht voor hoge prijzen.

Om het administratieve beheer van het volgrecht te optimaliseren, wordt door het [koninklijk besluit van 11.06.2015](#) een uniek platform opgericht dat alle aangiften en alle betalingen voor volgrecht in België centraliseert. Het uniek platform moet een centrale plaats worden voor het beheer van het volgrecht zowel voor de rechthebbenden als voor de galerijen en veilinghuizen.

Daarnaast moet het besluit ook zorgen voor meer transparantie in het beheer van het volgrecht. Het besluit legt het uniek platform inderdaad de verplichting op om op zijn website een lijst te publiceren van de werken die het voorwerp hebben uitgemaakt van een kennisgeving van doorverkoop en dit binnen de drie maanden na deze kennisgeving.

Het koninklijk besluit stelt de voorwaarden vast waaraan het uniek platform moet voldoen. Er wordt bijvoorbeeld in voorzien dat het uniek platform representatief moet zijn voor alle houders van het volgrecht, dat het gemakkelijk toegankelijk moet zijn, en dat het in staat moet zijn om elektronische aangiften te ontvangen. Het unieke platform wordt in de praktijk opgericht door SABAM en SOFAM en is te vinden op www.resale-right.be.

2.3.4. Vergoeding voor privékopie en gebruik voor beroepsdoeleinden

Na uitspraken door Europese rechtsinstanties, waaronder het arrest Padawan van 21 oktober 2010 (maar ook “Amazon”, “Stichting Thuis kopie”, “Copydan”), voerde de Belgische wetgever het artikel XI.233, lid 2 in het WER in.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Uit deze Europese rechtspraak blijkt dat de betaling van de vergoeding voor privékopie niet in overstemming is met de Richtlijn 2001/29, als de betrokken dragers en apparaten niet werden aangekocht voor het maken van privékopieën, maar voor beroepsgebruik.

De koning wordt dan ook op grond van artikel XI.233, lid 2 WER gemachtigd om de toepassingsmodaliteiten vast te stellen van een terugbetalingssysteem en/of van een vrijstelling van de vergoeding voor privékopie, wanneer de dragers of apparaten door professionele gebruikers werden aangekocht.

Om dit artikel XI.233, lid 2 WER ten uitvoer te brengen, werd een rechtsvergelijkende studie uitgevoerd, en kwam de Commissie Thuis kopie meermaals bijeen, tussen februari en juli 2015. Het streefdoel van deze werkzaamheden en van de raadpleging van de betrokken milieus was, om een zo geschikt en adequaat mogelijk terugbetalingssysteem en/of een vrijstellingsregime uit te werken, dat rekening houdt met de voormelde rechtspraak, met het vergelijkend recht en met de reële marktsituatie.

Dit heeft geleid tot de opstelling van een voorontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het [koninklijk besluit van 18 oktober 2013](#) betreffende het recht op vergoeding voor het kopiëren voor eigen gebruik. Dit voorontwerp ligt momenteel ter discussie.

2.3.5. Omzetting Richtlijn 2014/26/EU betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten

Op 26 februari 2014 keurden het Europees Parlement en de Raad van de EU de Richtlijn 2014/26/UE goed betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten en de multiterritoriale licentieverlening van rechten inzake muziekwerken voor het onlinegebruik ervan op de interne markt. Die richtlijn voert een juridisch kader in om een goede werking te verzekeren van het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten. Bovendien wil de richtlijn het verlenen van multiterritoriale auteursrechtenlicenties vergemakkelijken voor het gebruik van muziekwerken op het internet.

Het Belgische recht omvat al een uitgebreid regelgevend kader voor het collectief beheer. Niettemin moet dit Belgische kader aangepast worden aan de bepalingen van Richtlijn 2014/26/EU. In dat opzicht vond in de Raad voor de Intellectuele Eigendom een discussie over de omzetting van deze richtlijn plaats op 2 juli 2015 en op 15 oktober 2015. Het voorontwerp van wet tot omzetting van de richtlijn wordt verder uitgewerkt, rekening houdend met deze discussies, en doorloopt vervolgens het wetgevende parcours.

2.3.6. Auteursrecht en onderwijs

In de huidige context van toenemende digitalisering kunnen het wettelijke kader rond de auteursrechtelijke uitzonderingen voor onderwijs en de daarmee verbonden vergoedingsstelsels ingewikkeld lijken en lastig toe te passen, wat voor de verschillende actoren een bron van onzekerheid kan zijn.

Tegelijkertijd wordt op Europees niveau gereflecteerd over een hervorming van de uitzonderingen op het auteursrecht, waaronder de uitzondering voor onderwijs. Het hoofddoel hierbij is het online onderwijs te bevorderen en dus ook de “cross border” dimensie van dergelijk onderwijs te onderzoeken.

Om al deze redenen heeft de DIE beslist om een studie aan te vatten waarin de pistes voor eventuele wijzigingen worden onderzocht om het Belgische wettelijke kader beter af te lijnen op de realiteit van het onderwijsstelsel, en om meer transparantie en eenvoud te verzekeren voor de rechthebbenden en de gebruikers. Daarbij wordt steeds rekening gehouden met het Europese kader.

2.4. Europese en internationale zaken

2.4.1. Operationeel maken van het hervormde octrooistelsel in Europa

De hervorming van het octrooistelsel in Europa omvat twee luiken: de bescherming via het eenheidsoctrooi en de centralisatie van de geschillen over de Europese octrooiën en de Europese eenheidsoctrooiën. Door deze hervorming wenst men de gebruikers vereenvoudigde maatregelen aan te reiken, gekoppeld aan een verbeterde prijs/kwaliteit verhouding. De ondernemingen zullen op Europese schaal van een eenvoudige bescherming van hun innovaties kunnen genieten en die vernieuwingen nuttig kunnen valoriseren aan de hand van een rechtstelsel dat hen een samenhangende rechtspraak garandeert.

2.4.2. Europees octrooi met eenheidswerking

In de loop van 2015 rondde het Beperkt Comité van het Europese Octrooiorganisatie zijn discussies af, onder het voorzitterschap van België, om een aantrekkelijk taksentarief vast te stellen voor het eenheidsoctrooi en de verdeelsleutel van de inkomsten uit deze taken, tussen de lidstaten die deelnamen aan de nauwere samenwerking. Het comité stelde de instandhoudingstaken vast op een equivalent niveau met dat van de gecumuleerde jaartaken van de vier lidstaten die deelnemen aan de nauwere samenwerking, en waar de Europese octrooiën momenteel het meest gevalideerd worden. Het comité keurde ook een verdeelsleutel van de ontvangsten goed, met toepassing van de criteria bepaald in Verordening 1257/2012. Zo keurde het comité alle juridische en financiële instrumenten goed, om een implementering van het

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

eenheidsoctrooi mogelijk te maken. Het keurde ook de toepassingsverordening goed over de eenheidsbescherming van een octrooi en de verordening over taksen voor de eenheidsbescherming. Vanuit wettelijk en financieel standpunt, is het Europees Octrooibureau vanaf nu klaar om het eerste eenheidseffect te registreren, zodra de Overeenkomst betreffende een Eengemaakt Octrooigerecht in werking treedt.

2.4.3. Eengemaakt octrooigerecht

Het voorbereidend Comité van het Eengemaakt octrooigerecht vervolgde zijn werkzaamheden om diverse juridische en organisatiegebonden maatregelen uit te werken voor de installatie van het nieuwe eengemaakte octrooigerecht (in het Engels "Unified Patent Court" of UPC). Zo werd de procedureverordening aangenomen, en werd vooruitgang geboekt op diverse andere aspecten, zoals de schaal van de proceduretaksen en de recupereerbare kosten, de regeling van de bemiddeling en de rechtsbijstand. Er werd een protocol aangenomen over de voorlopige toepassing van de operationele bepalingen van de UPC-Overeenkomst, met het doel een progressieve overgang mogelijk te maken tussen de voorbereidende fase en de operationele. Volgens de jongste ramingen van het voorbereidend Comité zou de UPC-Overeenkomst tegen eind 2016 in werking moeten treden. Het eengemaakte octrooigerecht zou tijdens het eerste semester van 2017 operationeel moeten zijn.

15

2.4.4. Goedkeuring van het hervormde merkensysteem in Europa

De nationale en Benelux-merken die worden beheerd door de nationale bureaus en door de Benelux-Organisatie voor de Intellectuele Eigendom, bestaan sinds 1994 naast het systeem van het gemeenschapsmerk, dat beheerd wordt door het Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie (EUIPO). In april 2013 stelde de Europese Commissie voor om het merkensysteem in Europa zeer grondig te herzien, met een herziening van Verordening 207/2009 betreffende het gemeenschapsmerk, van een hervorming van Richtlijn 2008/95 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten, en van een wijziging van Verordening 2869/95 inzake de aan het EUIPO te betalen taksen. Het hoofddoel van deze hervorming was de systemen voor het registreren van merken efficiënter en toegankelijker te maken voor de ondernemingen, een grotere complementariteit te verzekeren tussen de gemeenschaps- en de nationale systemen, en een nauwere samenwerking te verkrijgen tussen het EUIPO en de nationale bureaus.

Na twee jaar van intensieve onderhandelingen tussen het Europees Parlement en de EU Raad, kwam in juli 2015 een politiek akkoord tot stand, en werden in december de teksten definitief goedgekeurd. De Richtlijn 2015/2436 van 16 december 2015 betreffende de aanpassing van het merkenrecht der lidstaten en de Verordening 2015/2424 van 16 december 2015 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 207/2009 van de Raad inzake het Gemeenschapsmerk werden in het Publicatieblad van de EU gepubliceerd op 23 en 24 december 2015.

De voornaamste maatregelen die worden voorgesteld zijn: de afschaffing van de eis van grafische voorstelling van het merk, een uitgebreide bescherming van gekende merken, nieuwe regels voor classificatie van goederen en diensten, de invoering van een administratieve nietigheidsprocedure voor merken, nieuwe weigeringsgronden in verband met de geografische aanduidingen en benamingen van oorsprong, nieuwe maatregelen voor transitgoederen, de invoering van een systeem van “klassetaksen” voor producten/diensten, de invoering van een wettelijke basis voor samenwerking tussen het EUIPO en de nationale bureaus om convergentie van praktijken en instrumenten te bevorderen (de databanken bijvoorbeeld), bepaalde maatregelen voor governance van het EUIPO en de naamswijziging van de instelling (het vroegere Bureau voor de Harmonisatie van de Interne Markt).

De merkenrichtlijn moet binnen een termijn van 3 jaar door de lidstaten zijn omgezet. Voor de Benelux-landen zal deze omzetting gebeuren via een protocol tot wijziging van het Benelux-Verdrag inzake intellectuele eigendom (merken, tekeningen of modellen). Einde 2015 werd gestart met de juridische werkzaamheden, binnen een werkgroep van de raad van bestuur van het Benelux-Bureau voor de intellectuele eigendom.

2.4.5. Auteursrecht: reprografie

In een zaak HP versus Reprobel, stelde het Hof van beroep te Brussel aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (HJEU) vier prejudiciële vragen over het Belgische kader voor reprografie. Die vragen hadden betrekking op het begrip billijke compensatie, de mogelijkheid om de evenredige vergoeding te cumuleren met de forfaitaire vergoeding in het kader van de financiering van de billijke compensatie, de mogelijkheid voor de uitgevers om een vergoeding voor reprografie te ontvangen, alsook de vraag of illegale kopieën en bladmuziek in het toepassingsgebied van de vergoeding voor reprografie kunnen vallen.

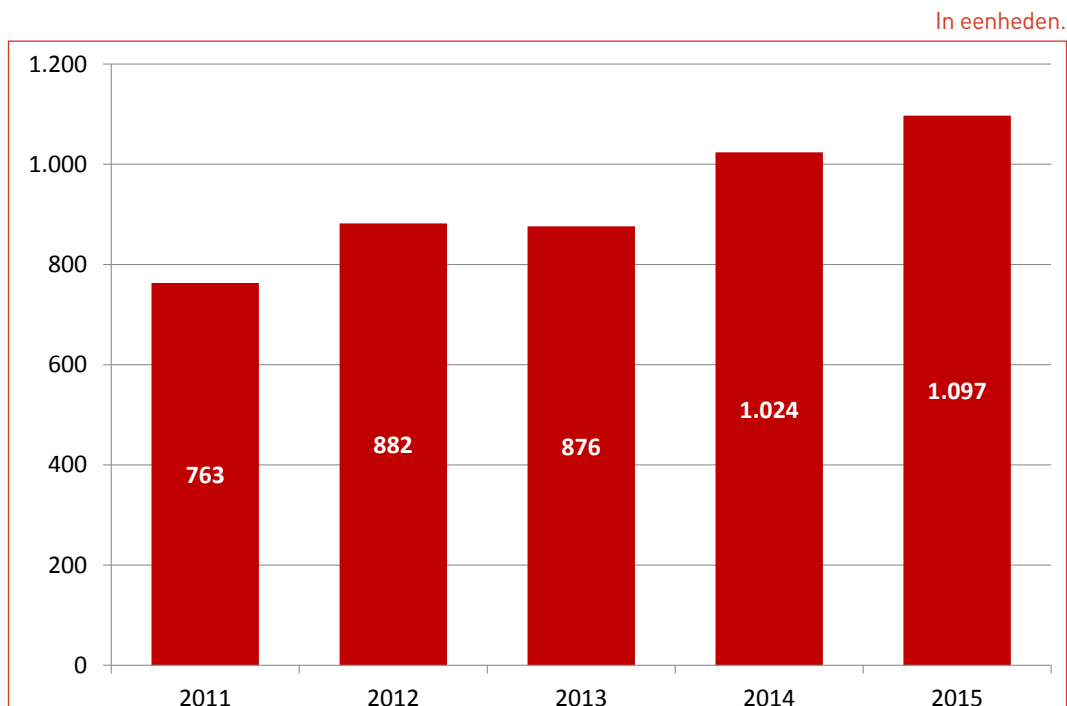
Op 12 november 2015 sprak het HJEU zich uit over de zaak HP vs. Reprobel (C-572/13), en werd een antwoord verstrekt op de prejudiciële vragen die hem door het Hof van beroep te Brussel in het raam van dit dossier werden gesteld. In die beslissing sprak het HJEU zich uit over verscheidene aspecten van het Belgische reprografiesysteem. Als gevolg van dat arrest startte de DIE met een analyse, om na te gaan welke aanpassingen en verduidelijkingen moeten aangebracht worden aan het Belgische reprografiestelsel.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

3. Markante feiten: enkele cijfers

3.1. Belgische octrooiaanvragen

Grafiek 1. Belgische octrooiaanvragen ingediend bij de DIE

Bron: FOD Economie, DIE.

In detail:

1.097 nationale octrooiaanvragen werden in 2015 ingediend. Dat is een vermeerdering van 7,1 % ten opzichte van 2014 en een vermeerdering van 43,7 % sinds 2011.

Van die 1.097 Belgische octrooiaanvragen werden er:

- **947** ingediend door inwoners van België;
- **857** octrooiaanvragen werden bij de DIE online ingediend, d.i. 78,1 % elektronische indieningen;
- **832** octrooiaanvragen werden zonder voorrang ingediend, waarvan **787** van zij die in België resideren;
- **265** octrooiaanvragen werden met voorrang ingediend, waarvan 160 van zij die in België resideren;

- **352** octrooiaanvragen werden in het Frans ingediend, waarvan 283 van zij die in België resideren;
- **701** octrooiaanvragen werden in het Nederlands ingediend, waarvan 659 van zij die in België resideren;
- **42** octrooiaanvragen werden in het Duits ingediend, waarvan 5 van zij die in België resideren.

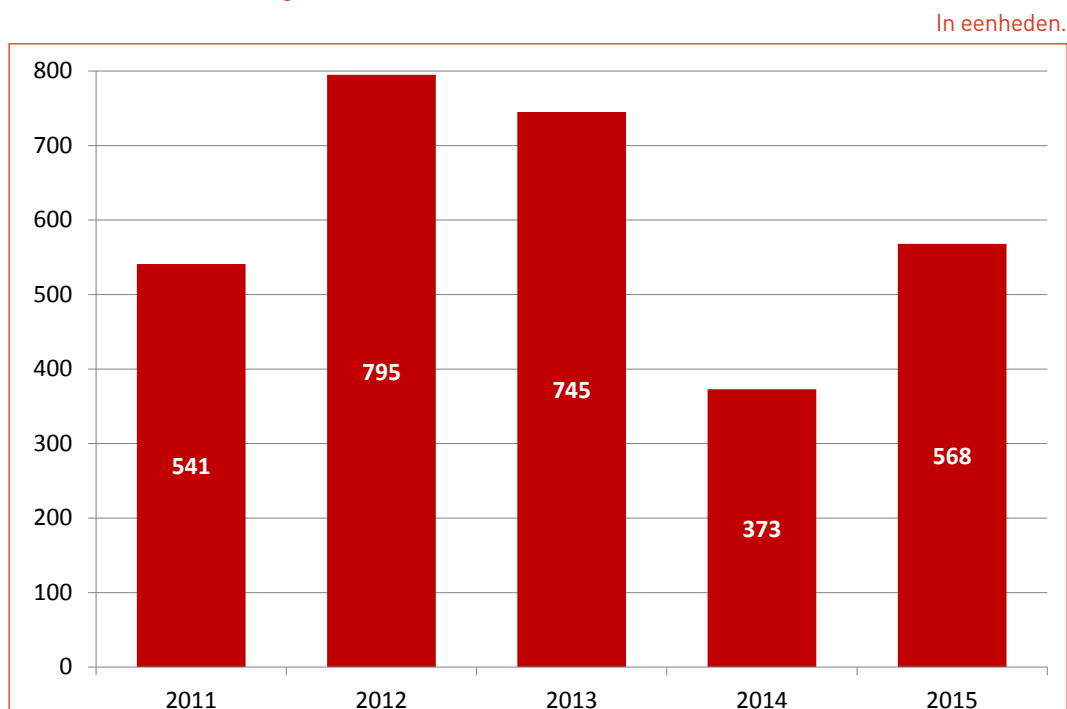
3.2. Verleende Belgische octrooien

Ter herinnering: op 22.09.2014 nam de DIE de Belgische versie van het Benelux Patent Platform (BPP) in gebruik. De implementatie en de inproductienaam van het BPP en de digitalisatie en invoer van de eerder nog op papier ingediende Belgische octrooiaanvragen in het BBP-systeem, verklaren het geringere aantal verleningen van Belgische octrooien in 2014.

Daarom voerde de DIE een reeks maatregelen in om het aantal verleende octrooien in 2015 opnieuw de hoogte in te krijgen.

In 2016 zullen die inspanningen en maatregelen worden voortgezet, om de achterstand in te halen.

Grafiek 2. Verleende Belgische octrooien

Bron: FOD Economie, DIE.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

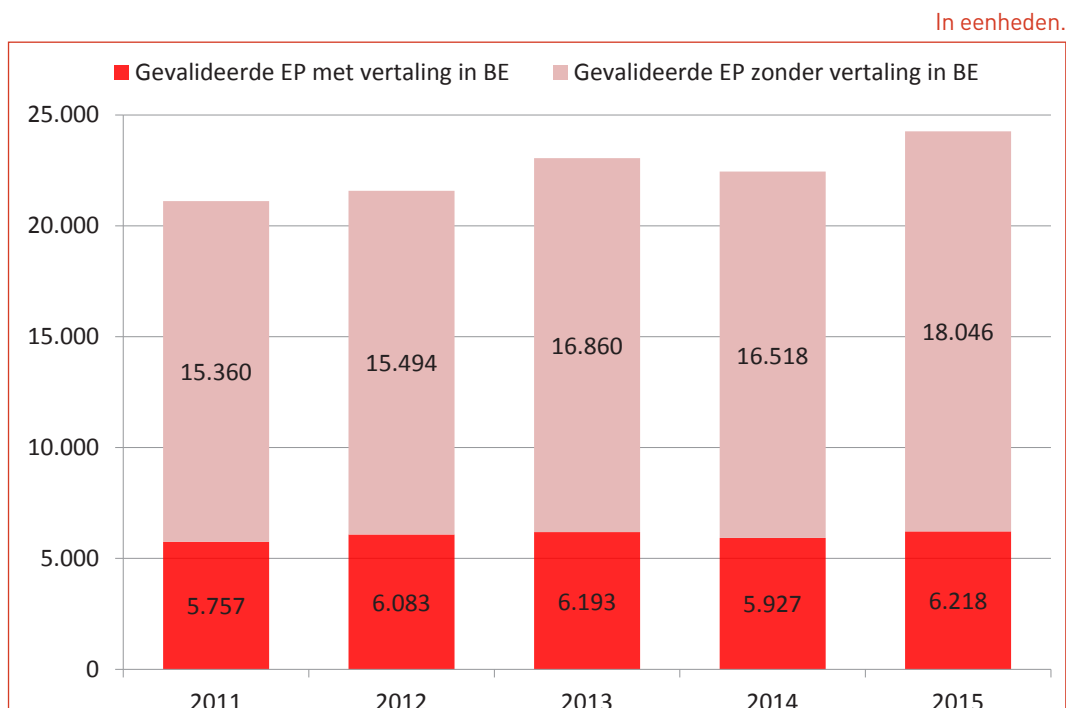
3.3. Top van de indieners in België

	Indiener	Aantal indieningen in 2015
1	CNH INDUSTRIAL BELGIUM NV	62
2	Techspace Aero S.A.	26
3	GLAXOSMITHKLINE BIOLOGICALS S.A.	16
4	CONTINENTAL FOODS BELGIUM NV	13
5	CLAAS Saulgau GmbH	13
6	ETERNIT NV	9
7	ATLAS COPCO AIRPOWER naamloze vennootschap	9
8	JAC S.A.	8
9	SCHOTS TECHNICS	8

Bron: FOD Economie, DIE.

3.4. Europese octrooien gevalideerd in België

Grafiek 3. Gevalideerde Europese octrooien in België met en zonder vertaling

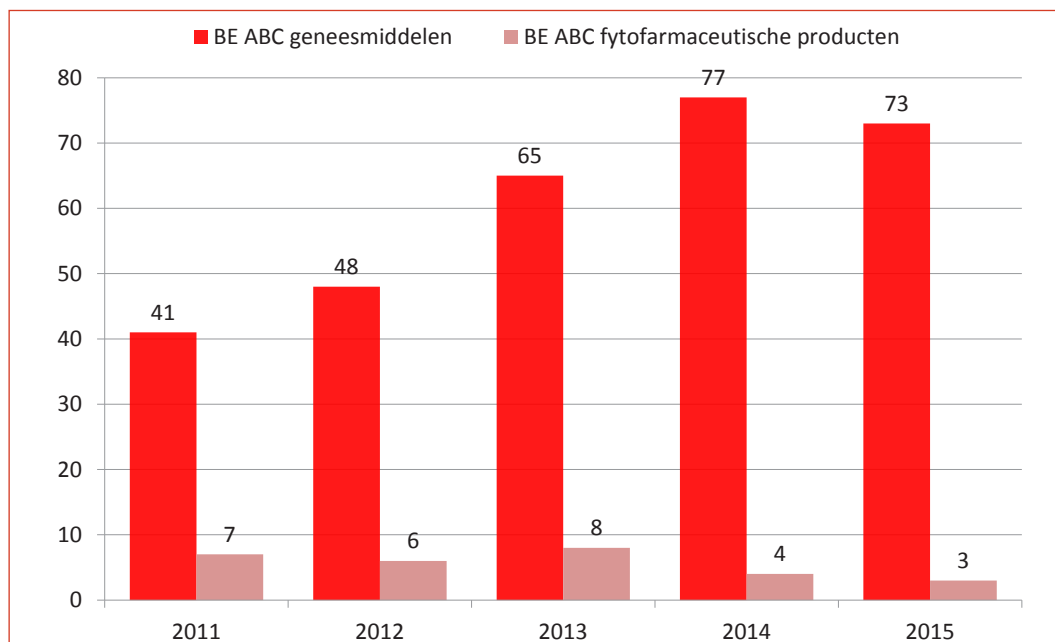

Bron: FOD Economie, DIE.

3.5. Aanvullende beschermingscertificaten

Grafiek 4. Aanvragen van aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

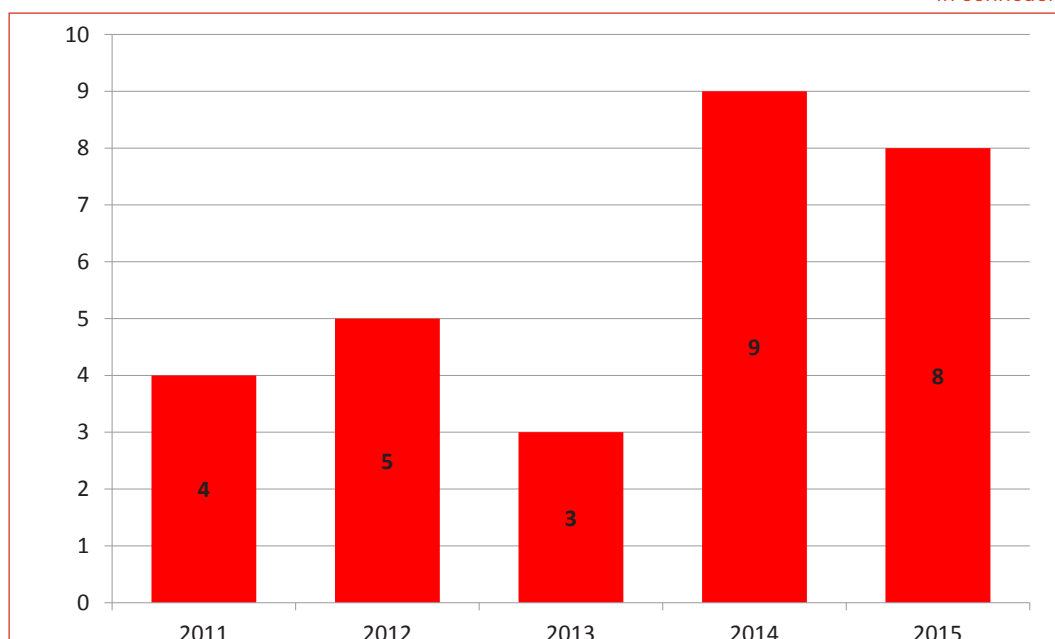
In eenheden.

Bron: FOD Economie, DIE.

Grafiek 5. Aanvragen van pediatrie verlenging van aanvullend beschermingscertificaat voor geneesmiddel

In eenheden.

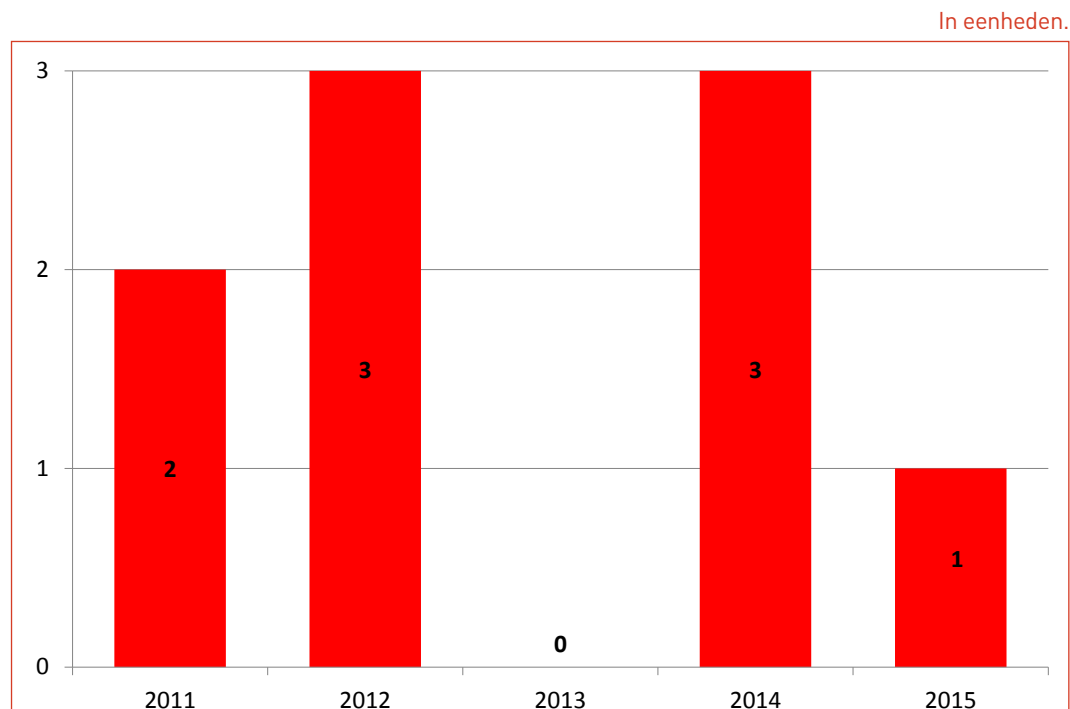

Bron: FOD Economie, DIE.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

3.6. Kwekerscertificaten

Grafiek 6. Aanvragen van kwekerscertificaat

Bron: FOD Economie, DIE.

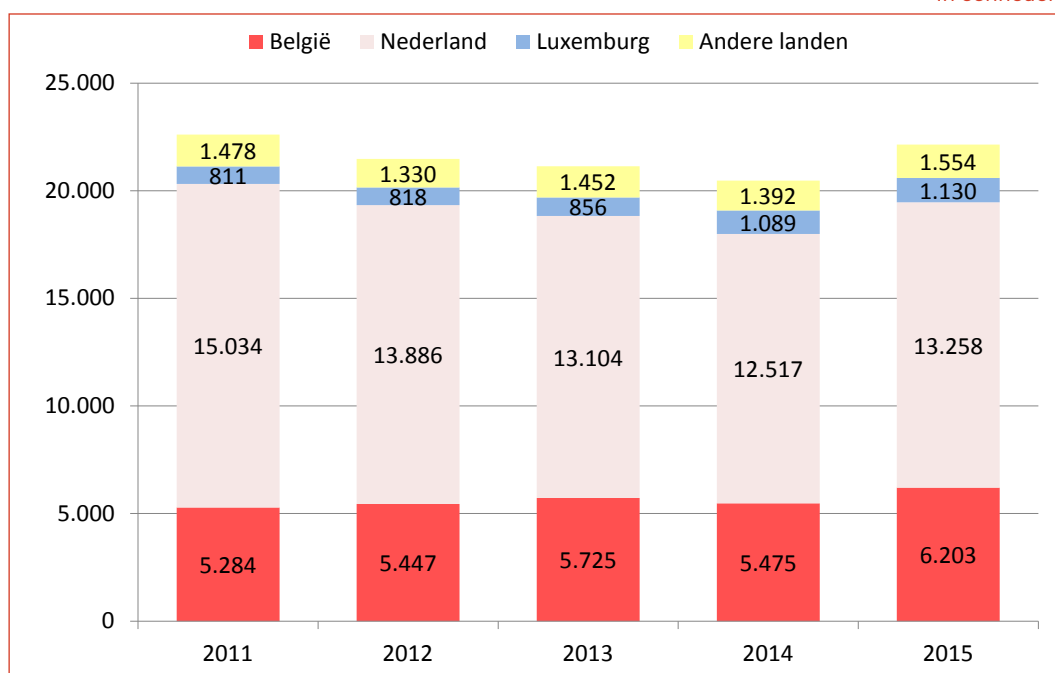
3.7. Benelux-merken

De DIE biedt informatie en documentatie over de registratieprocedures voor Benelux-merken, tekeningen en modellen en voor Gemeenschapsmerken, -tekeningen en modellen, alsook over de eventuele internationale inschrijving ervan.

Het BBIE is echter de officiële instantie voor het verwerken en beheren van die rechten.

Grafiek 7. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merk

In eenheden.

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom.

Andere gegevens over de Benelux-merken en -modellen bevinden zich in het jaarrapport van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom. U kunt dit rapport [op de website van BBIE](#) raadplegen.

3.8. Sensibiliseringsacties

Om de kenniseconomie en de innovatie in België te stimuleren, verzorgt de DIE de promotie van het systeem van intellectuele eigendomsrechten. Hiertoe verdeelt de DIE informatiebrochures, maar daarnaast organiseert en neemt hij ook deel aan informatie- en sensibiliseringssessies, aan conferenties en seminars.

Zo ondernam de DIE in 2015 volgende acties:

De DIE organiseerde informatie-/sensibiliseringssessies bij verschillende organen en universiteiten of hogescholen (zoals Sirris, Centexbel, Innovatie School Genk, ULB, Haute école de la Province de Namur, Haute école Louvain en Hainaut de Mons, VITO).

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

De DIE nam ook deel aan 8 "Zitdagen IE" georganiseerd door de Centra voor innovatie op verschillende plaatsen in het Vlaamse Gewest (Leuven (2x), Antwerpen, Gent (2x), Kortrijk (2x), Hasselt).

De DIE organiseerde ook, in samenwerking met het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom en met bepaalde regionale partners, 5 "Intellectuele Eigendom raadplegingen" in Wallonië en Brussel (BECI (2x), UCM – Louvain-la-Neuve, UCM – Liège, Azimut in Charleroi). Gedurende deze dagen konden de deelnemers afspraken maken met een panel van 4 experten gespecialiseerd in octrooien, merken, modellen, auteursrechten en "regionale hulp-subsidies".

De DIE is tussengekomen bij een conferentie georganiseerd door de "Club Francophone d'Information Brevets (CFIB)" te Brussel.

Tot slot organiseerde de DIE een seminarie over auteursrecht. Op 20 oktober 2015 organiseerde de DIE een seminarie met als doel het publiek (burgers en rechtspractici) te informeren over de nieuwe wetgevende bepalingen over auteursrecht. De verschillende leden van de dienst Auteursrecht gaven toelichting bij de belangrijkste wijzigingen op wetgevend vlak in de periode 2014-2015. Onderwerpen die aan bod kwamen waren onder meer het boek XI van het WER, het koninklijk besluit over de boekhouding van de beheersvennootschappen, het koninklijk besluit over de aanvullende vergoeding voor sessiemuzikanten, het koninklijk besluit over het volgrecht, en de wet tot omzetting van de richtlijn verweesde werken.

3.9. Benelux Patent Platform en toekomstige ontwikkelingen

In het kader van de Benelux Organisatie voor Intellectuele Eigendom ontwikkelden de Nationale bureaus voor Intellectuele Eigendom in België, Nederland en Luxemburg een gemeenschappelijk IT-systeem, the Benelux Patent Platform (BPP), om alle bedrijfsprocessen die verband houden met octrooien voor de drie nationale bureaus te moderniseren en te ondersteunen.

Het BPP-platform omvat de processen van de octrooien en de aanvullende beschermingscertificaten van begin tot einde, en bevat de volgende functionaliteiten:

- Back Office – omvat casemanagement die gebaseerd is op de werkstroom gedurende de hele levensduur van het octrooi of het aanvullende beschermingscertificaat en ondersteunt alle relevante octrooitypes: Nationale (NP), Europese (EP), internationale (PCT), ABC. Het systeem biedt een volledige ondersteuning voor de classificatie van documenten en het papierloos kantoor.

- Front Office – biedt externe gebruikers (klanten, aanvragers en publiek) de mogelijkheid tot interactie met het BPP-systeem voor het beheer van hun octrooien, de betaling van taksen, toegang tot het openbare octrooiregister, enz. Octrooiaanvragen kunnen ofwel elektronisch met behulp van de EOB-software (eOLF) of op papier ingediend worden.
- Integratie – zorgt voor integratie met de backofficesystemen en met de externe dienstverleners zoals EOB en WIPO.

Het BE-BPP-portaal geeft toegang tot twee verschillende modules: een beveiligde module (eFiling) en een openbare module (eRegister).

Het BE-Benelux Patent Platform is toegankelijk via de link
<http://bpp.economie.fgov.be/bpp-portal/nl/home>

In de eerste maanden van 2016 zal de laatste beveiligde module (My Page) het licht zien, nadat de hervorming van het taksensysteem is doorgevoerd.

Die lancering gebeurt in twee fasen: eerst wordt de betaalagentschappen een lopende rekening ter beschikking gesteld voor de pilootfase, nadien wordt de toegang ervan uitgebreid naar de octrooigemachtigden.

Deze module maakt het mogelijk om:

- het statuut en de taksen van octrooiaanvragen en octrooien te volgen;
- octrooitaksen online te betalen;
- octrooijaar-taksen voor derden te betalen;
- de situatie van de lopende rekening te volgen.

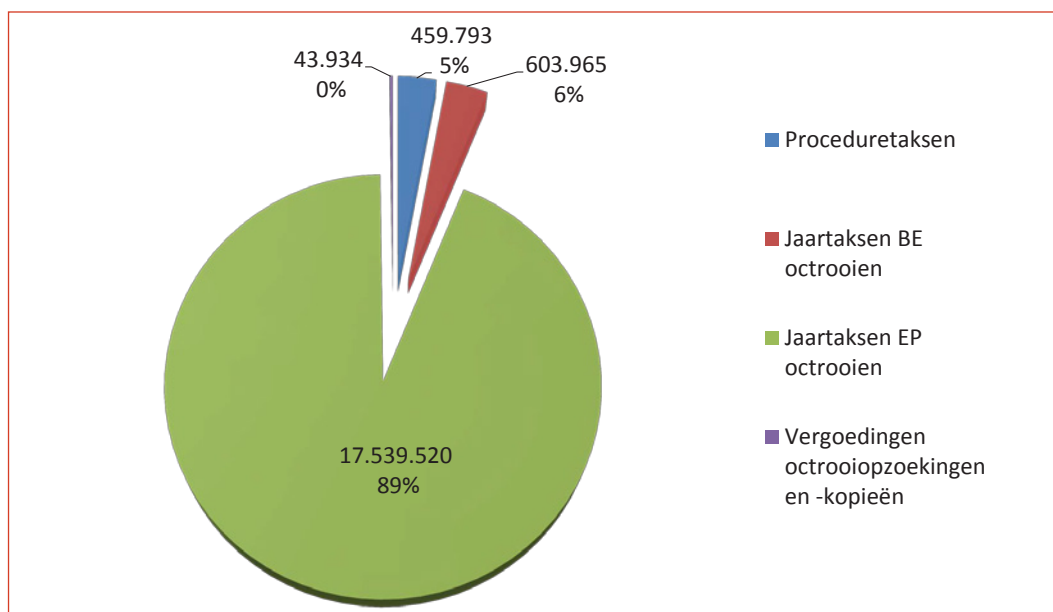
3.10. De ontvangsten en uitgaven van de DIE

De DIE int de proceduretaksen (indiening, voorrang en onderzoek), de speciale rechten en de jaarlijkse instandhoudingstaksen voor de (aanvragen van) octrooien, ABC en kwekersrechten. Hij int eveneens de vergoedingen voor octrooiopzoeken en -kopieën die werden besteld door zijn klanten. In 2015 bedroegen de globale ontvangsten 18,7 miljoen euro.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Grafiek 8. Aard der ontvangsten 2015

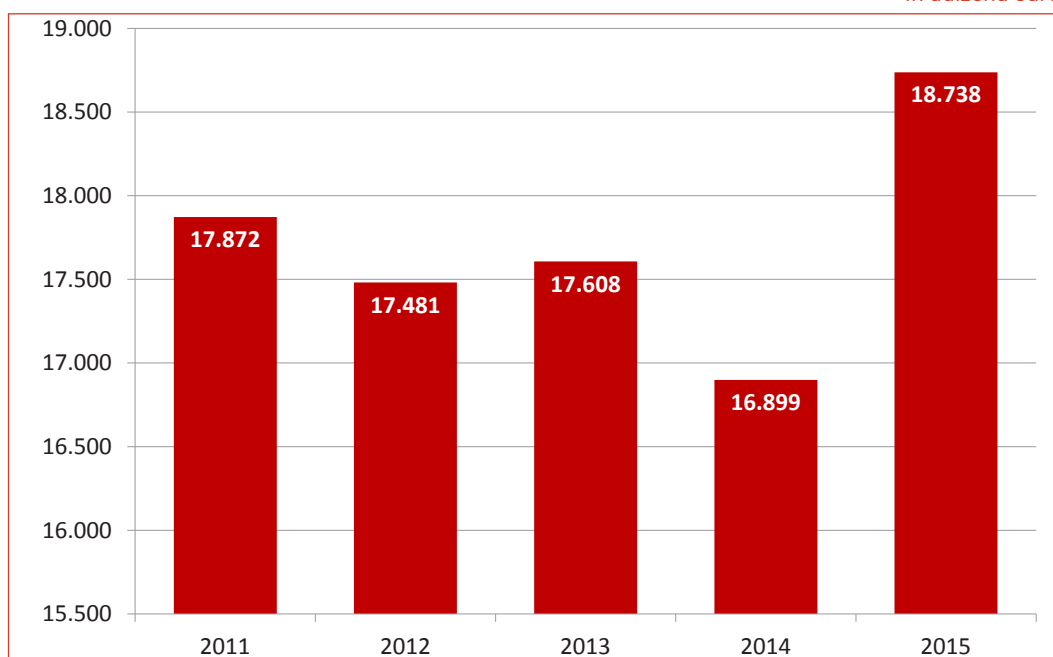
In euro.

Bron: FOD Economie, DIE.

Grafiek 9. Evolutie van de ontvangsten

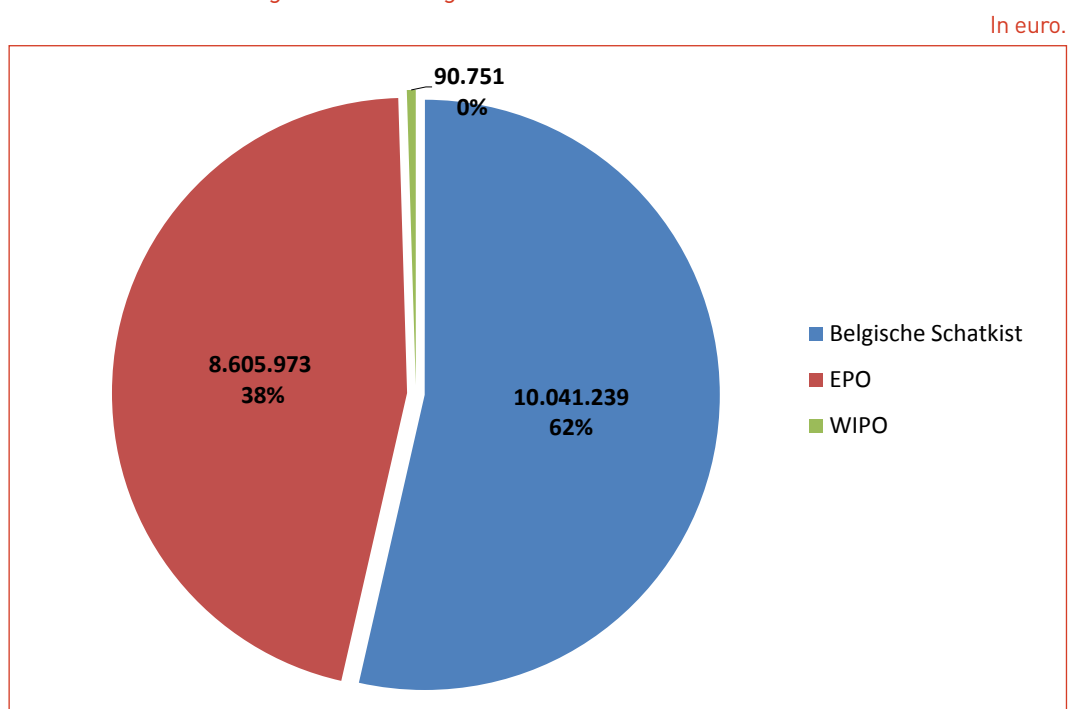
In duizend euro.

Bron: FOD Economie, DIE.

Deze ontvangsten worden naargelang het geval overgemaakt aan de Belgische Schatkist, aan de Europese Octrooibureau en aan de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom.

Grafiek 10. Bestemming van de ontvangsten 2015

Bron: FOD Economie, DIE.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Lijst van afkortingen

ABC	Aanvullend beschermingscertificaat
BBIE	Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom
DIE	Dienst voor de Intellectuele Eigendom
ECL	Uitgebreide collectieve licentie
EOB	Europees Octrooibureau
EU	Europese Unie
EUIPO	Bureau voor Intellectuele Eigendom van de Europese Unie
FOD	Federale Overheidsdienst
HJEU	Hof van Justitie van de Europese Unie
RIE	Raad voor de Intellectuele Eigendom
UPOV	International Union for the Protection of new Varieties of Plants
UPC	Unified Patent Court
WER	Wetboek van economisch recht
WIPO	World Intellectual Property Organisation

